

BRANDEND ZAND: HAARDKUILEN NADER BEKEKEN

Paleolithicum	Mesolithicum	Neolithicum	Bronstijd	IJzertijd	Romeinse Tijd	Middeleeuwen Vroeg	Middeleeuwen Laat	Nieuwe Tijd
Oude Steentijd 300.000 tot 8.800 v. Chr.	Midden Steentijd 8.800 tot 4.900 v. Chr.	Nieuwe Steentijd 5.300 tot 2.000 v. Chr.	2.000 tot 800 v Chr	800 tot 12 v. Chr.	12 v. Chr. tot 450 na Chr.	450 tot 1.050	1.050 tot 1.500	1.500 tot heden

Doorsnede haardkuil (foto: Archol bv/ADC ArcheoProjecten).

Haardkuil met grote stukken houtskool van gestapelde stammetjes (foto: Archol bv/ADC ArcheoProjecten).

Eén van de meest bekende grondsporen uit de midden steentijd is de zogenaamde haardkuil. Deze kuilen, herkenbaar aan de bijna zwarte vulling van houtskool, komen veel voor in deze periode. Anders dan de naam doet vermoeden, zijn de vuren in deze kuilen niet uitsluitend bedoeld als plaats voor gezellig samenzijn.

De meeste haardkuilen hebben een doorsnede van 50 cm - 100 cm en een diepte tot wel ca. 70 cm. De warmte blijft daardoor vooral in de kuil en levert minder stralingswarmte aan de omgeving dan een vuur aan de oppervlakte. De temperatuur blijft door de diepte redelijk constant en de brandstof in de kuil -hout uit de omgeving- wordt zo effectief mogelijk gebruikt. Een functionele vuurplaats dus, die in deze vorm enkele honderden jaren in gebruik is gebleven.

Over het exacte gebruik van de vuurplaatsen is echter minder bekend. In de omgeving van deze vuurplaatsen worden wel concentraties vuursteen aangetroffen, maar het directe verband tussen het gebruik van de kuilen en vuursteenbewerking is niet duidelijk.

Een aanwijzing voor de toepassing is misschien de vondst van brokjes teer. Bruine teer ontstaat bij verhitten van bijvoorbeeld berkenhout. De kleverige substantie is gebruikt om pijlschachten in de schacht te plakken. Dat het vuur lang niet alle brandstof heeft gebruikt, blijkt uit de grote stukken verkoold hout die in een haardkuil zijn aangetroffen. Grondmonsters van de vulling van deze kuilen kunnen daarover op een later tijdstip meer informatie opleveren.

Doorsnede van twee haardkuilen (foto: Vestigia bv, Amersfoort).